

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Länsituulen koulu 2025–2028

1. Taustaa ja käsitteitä

1.1. Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuus on perusoikeus, joka viittaa samanarvoisuuteen kaikilla ihmisryhmillä. Yhdenvertaisuuslaki tuli voimaan vuoden 2015 alussa ja sen tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Laissa säädetään muun muassa siitä,

- mikä on syrjintää
- mikä on sallittua erilaista kohtelua
- kenelle syrjinnästä ilmoitetaan
- millaista hyvitystä ja muita seuraamuksia lain nojalla voi hakea sekä
- keiden tulee edistää yhdenvertaisuutta.

Syrjinnän vastainen lainsäädäntö ei koostu yksistään syrjintäkielloista vaan myös velvoitteista edistää yhdenvertaisuutta aktiivisin toimin. Yhdenvertaisuuskasvatuksen tavoitteena on kehittää oppilaiden sosiaalisia taitoja, haastaa heitä vaikuttamaan yhteiskunnalliseen epäoikeudenmukaisuuteen ja auttaa heitä elämään monimuotoisen yhteiskunnan jäsenenä.

1.2. Tasa-arvo

Tasa-arvo on perusoikeus, jolla viitataan useimmiten sukupuolten väliseen tasa-arvoon. Lainsäädännössä tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Sukupuoli-identiteetillä tarkoitetaan tasa-arvolaissa henkilön kokemusta omasta sukupuolestaan. Sukupuolen ilmaisulla tarkoitetaan sukupuolen tuomista esiin pukeutumisella, käytöksellä tai muulla vastaavalla tavalla. Tasa-arvolain syrjintäsäännökset koskevat myös syrjintää, joka perustuu siihen, että

henkilön fyysiset sukupuoliä määrittävät ominaisuudet eivät ole yksiselitteisesti naisen tai miehen.

1.3. Syrjintä

Syrjinnällä tarkoitetaan henkilön tai ryhmän perusteetonta erilaista kohtelua. Syrjintä voi olla välitöntä tai välillistä, häirintää tai kohtuullisten etuisuuksien epäämistä. Syrjintää ei kuitenkaan ole sellainen tavallisuudesta poikkeava kohtelu, jonka tarkoituksena on yhdenvertaisuuden edistäminen. Tasa-arvolaissa syrjintäperusteet ovat sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu. Yhdenvertaisuuslaissa syrjintäperusteet ovat:

- ikä
- alkuperä
- kansalaisuus
- kieli
- uskonto
- vakaumus
- mielipide
- politiikka
- ay-toiminta
- vammaisuus
- seksuaalinen suuntautuminen
- muu henkilöön liittyvä syy

2. Koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö

Koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö pohjautuu siihen, että jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella oppilaalla on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisönsä jäsenenä.

Koulujen tasa-arvotyön tavoitteena on edistää tasa-arvoa ja puuttua sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella tapahtuvaan syrjintään. Yhdenvertaisuustyön tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta ja puuttua muilla perusteilla tapahtuvaan syrjintään. Näitä ovat esimerkiksi ikä, alkuperä, kieli, uskonto, vakaumus, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen ja muut henkilöön liittyvät syyt. Syrjintä voi olla moniperusteista. Tällöin oppilas kokee useisiin eri ominaisuuksiin perustuvaa syrjintää eriaikaisesti tai samanaikaisesti.

Tasa-arvon edistäminen ja yhdenvertaisuuden turvaaminen ovat osa perusopetuslaissa määriteltyjä opetuksen tavoitteita. Lisäksi ne ovat keskeinen osa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita ja sen arvopohjaa. Suomi on myös sitoutunut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustavoitteisiin useiden kansainvälisten sopimusten kautta.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslait velvoittavat oppilaitoksia edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä laatimaan oppilaitoskohtaisen tasa-arvosuunnitelman ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Useat viranomaiset suosittelevat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien yhdistämistä, jolloin yhdessä suunnitelmassa käsitellään sekä sukupuoleen perustuvaa, että muilla perusteilla tapahtuvaa syrjintää. On myös mahdollista sisällyttää suunnitelmat osaksi koulun toimintaa ohjaaviin asiakirjoihin kuten opetussuunnitelmaan, vuosisuunnitelmaan ja strategiaan (TASA-ARVOKOMPASSI - Työkalu Tasa-arvo- ja Yhdenvertaisuustyöhön perusopetuksessa, Rauhankasvatusinstituutti).

2.1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo

Oulun kaupungin perusopetuksessa Oulun sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnassa yhteinen lähtökohta on lasten ja nuorten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Tasavertaisuuden periaatteet ovat tärkeitä kaikkien lapsi- ja nuorisoryhmien toiminnassa. Jokaiselle kouluyhteisön jäsenelle tulee tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua koulun toimintaan ja edistää elämäänsä. Oppiva yhteisö mahdollistaa osallisuuden ja aidot vaikutusmahdollisuudet. Yhdenvertaisuutta edistämällä voidaan ehkäistä syrjintää, lisätä ymmärrystä moninaisuutta kohtaan ja ennen kaikkea lisätä kaikkien kouluyhteisön jäsenten hyvinvointia.” (Oulun kaupungin opetussuunnitelma, luku 4)

Yhdenvertaisuuslain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvolain tarkoituksena estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan koulumme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2025–2028.

3. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo Länsituulen koulussa

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Laki sukupuolten välisestä tasa-arvosta velvoittaa kouluja ja oppilaitoksia laatimaan tasa-arvosuunnitelman. Lisäksi yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että kouluilla ja oppilaitoksilla pitää olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma nojaa sekä tasa-arvolakiin että yhdenvertaisuuslakiin ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttaminen koulussa tarkoittaa puhumista ja kuuntelemista, puuttumista sekä muuttumista. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat ihmisoikeuskysymyksiä. Jokaisella opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Opettajalla on virkavelvollisuus edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista.

Länsituulen koulussa edistetään yhdenvertaisuutta sekä tasa-arvoa arjessa erilaisin tavoin. Länsituulen koulussa on käytänteitä, jotka tukevat ja edistävät Länsituulen koulun sitoutumista yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon. Seuraavissa osioissa mainitut tahot ja käytänteet ovat osa koulumme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä.

3.1. Hyvinvointikoulu

Länsituulen koulussa toteutetaan *Hyvinvointikoulu*-toimintamallia. Toiminnan pohjana on 'Hyvinvoinnin virta' -jaottelun mukaiset luokkakohtaiset painopistealueet. Koulumme on osa hyvinvointikoulu-verkostoa, jonka puitteissa koulussamme tehdään kokemuksellisen hyvinvointitiedon kysely. Siitä ilmenneet tulokset ovat perustana nykyiselle yhteisölliselle oppilashuoltotoiminnalle. Kyselyn tuloksia käytetään myös arvioitaessa Länsituulen koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotilannetta.

3.2. Tunne- ja turvataitokasvatus

Oulun kaupungin perusopetuksessa aloitettiin tunne- ja turvataitokasvatuksen oppitunnit lukuvuoden 2021–2022 aikana. Tunne- ja turvataitokasvatuksen tavoitteena on ennaltaehkäistä kaikkea lapsiin niin kasvatusten kuin digitaalisissa ympäristöissäkin kohdistuvaa kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa niin lasten keskinäisissä kuin myös aikuisten ja lasten välisissä suhteissa. Tunne- ja turvataitokasvatuksella vahvistetaan lasten itsetuntoa ja tunnetaitoja, vuorovaikutustaitoja, selviytymistaitoja sekä digiturvataitoja. Lapsen tulee tietää ja tuntea olevansa arvokas ja tärkeä sekä hyvän kohtelun arvoinen, jotta hän myös haluaa paremmin puolustaa itseään.

Länsituulen koulussa tunne- ja turvataitotunnit aloitettiin tammikuussa 2022. Kouluun on rakennettu tunne- ja turvataitojen vuosikello, johon on kirjattu eri luokka-asteiden tunne- ja turvataitokasvatuksen aiheet, oppituntien sisällöt sekä materiaalit. Tunne- ja turvataitojen oppitunnit pidetään integroituna terveystietoon ja opinto-ohjaukseen sekä tarvittaessa yhteisesti sovitun aikataulun mukaisesti. Tunne- ja turvataitotaitojen oppimateriaali sisältää aiheita ja materiaalia, joka edistää myös yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

3.3. Oppilashuolto

Oppilas- ja opiskelijahuollolla tarkoitetaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Oppilas- ja opiskelijahuollon keskeisenä tavoitteena on luoda terve ja turvallinen oppimisympäristö sekä edistää kouluyhteisön hyvinvointia.

Yhteisöllisellä oppilashuollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla kouluyhteisössä edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä kouluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Tavoitteena on hyvinvoiva kouluyhteisö, joka tukee ja edistää jokaisen oppilaan oppimista ja hyvinvointia, ehkäisee pulmia ja tarjoaa niihin

tukea mahdollisimman varhain sekä ennakoi mahdollisia riskejä. Hyvinvoivassa opiskeluyhteisössä vallitsee luottamus ja avoimuus kaikkien välillä: jokainen tuntee kuuluvansa kouluyhteisöön ja kokee tulevansa kuulluksi (Oppilashuollon_opas_perusopetukseen, Oulu 2016).

Koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyö sekä sen tilan seuraaminen kuuluvat osaksi yhteisöllistä oppilashuoltoa. Yhteisöllinen oppilashuolto seuraa jatkuvasti koulun oppilaiden tilannetta esimerkiksi tehtyjen kyselyiden tuloksia seuraten, nostaen esille kehitettäviä asioita kyselyjen tuloksista sekä suunnittelemalla toimenpiteitä kehityskohteisiin. Länsituulen koulun yhteisöllinen oppilashuolto seuraa luokkien tilannetta myös vuosittaisilla luokka-astetsekkauksilla, joissa kartoitetaan luokka-asteiden tilannetta ja ilmiöitä käyttäen työkaluna Länsituulen täyskättä.

Lisäksi oppilashuoltoryhmä yhteistyössä alueen muiden lasten ja perheiden kanssa tekevien tahojen kanssa toteutetaan jatkuvaa havainnointia ja seurantaa. Laajennettu oppilashuoltoryhmän kokoontuminen ei ole kuitenkaan toteutunut lukuvuosien 2020–2021 sekä 2021–2022 aikana covid-19 pandemian vuoksi. Laajennettuja yhteisöllisiä kokoontumisia kuitenkin jatketaan lukuvuoden 2022–2023 ja 2024–2025 aikana teemalla ”Mitä kuuluu Haukiputaan lapsille ja nuorille”.

3.4. Oppilaskunta

Länsituulen koulussa toimii oppilaskunta osana oppilaiden osallisuustoimintaa. Oppilaskunnassa on jäsenet luokka-asteilta 3.–9. Oppilaskunnan jäsenet valitaan yhdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Näin on toimittu tammikuusta 2025 alkaen toistaiseksi voimassa olevalla päätöksellä. Oppilaskunnan toimintaa ohjaa kaksi opettajaa, jotka valitaan aina lukuvuodeksi kerrallaan. Oppilaskunnan toiminnan tarkoitus on lisätä oppilaiden osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia kouluarjessa. Oppilaskuntaa kuullaan myös päivitettäessä esim. yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa. Oppilaskunnan hallituksen vastuupettajat ja oppilaskunta ovat lukuvuonna 2025–2026 päivittäneet yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman,

tehneet oppilaille suunnatun PowerPoint-esityksen YVTA-suunnitelmasta (ks. liite 1) sekä tehneet, teettäneet ja purkaneet oppilaille tehdyn YVTA-kyselyn (ks. liite 2).

3.5. Muuta

Oppilaskunnan lisäksi Länsituulen koulussa toimii tukioppilaita, liikuntatutoreita, alakoululla välkäreitä, Kestävän kehityksen raati sekä lukuvuodesta 2025–2026 lähtien yläkoulun opettajista koostuva Välituntitoimintatiimi. Kotien ja koulun välillä tehdään monipuolista yhteistyötä (esim. viestintä Wilman tai sähköpostin kautta, Wilman tunti- ja läksymerkinnät, yhteydenpito puhelimitse tai tapaamisilla, koulun juhlat). Huoltajia tiedotetaan koulun toiminnasta myös koulun kotisivujen kautta. Koulussa toimii myös vanhempaintoimikunta, jonka toiminnan aktivoimiseen keskitytään tulevien lukuvuosien aikana. Koulussa teetetään säännöllisesti 4–5 ja 8–9 luokan oppilaille kouluterveyskysely. Huoltajille ja oppilaille teetetään säännöllisesti asiakaskysely. Näiden kyselyiden vastaukset ohjaavat myös koulumme yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyötä.

Länsituulen koulussa järjestetään myös kerhotoimintaa sekä koulun omana toimintana että ulkopuolisen toimijan avulla. Lisäksi koulun oppilaat saavat tutustua erilaisiin harrastuksiin *Harrastamisen aarrearkun* kautta. Harrastamisen aarrearkku tarjoaa koulun oppilaille vaihtuvaa lyhytkerhotoimintaa suunnaten toimintaa koulun eri ikäisille oppilaille.

Lisäksi toimintaa Länsituulen koulussa ohjaavat kouluterveyskyselyt, poissaolojen seuraaminen, laajoissa terveystarkastuksissa esille tulevat ilmiöt, sekä oppimis- ja 'Lapset puheeksi' –keskusteluista esille nousevat ilmiöt.

4. Lukuvuosi 2025–2026

Länsituulen koulussa edistetään yhdenvertaisuutta sekä tasa-arvoa arjessa erilaisin tavoin. Länsituulen koulussa on käytänteitä, jotka tukevat ja edistävät Länsituulen koulun sitoutumista yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, joista kerrottiin tarkemmin kohdissa 3.1.–3.5. Syyskuussa 2025 Henri Ylikulju piti Länsituulen koululla yläkoulun oppilaille luennon yhdenvertaisuudesta.

Tammi-helmikuussa 2026 oppilaille teetettiin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysely, jossa kartoitettiin oppilaiden mielipiteitä ja kokemuksia koulun tilanteesta. Ennen kyselyyn vastaamista luokanopettaja-/valvoja kävi oppilaiden kanssa läpi kyselyyn liittyviä peruskäsitteitä oppilaskunnan ohjaavien opettajien luoman PowerPoint-esitelmän avulla (ks. Liite 1). Ennen kyselyn toteutusta se esiteltiin oppilashuoltoryhmässä 14.1. Kysely suoritettiin FORMS-kyselyllä. Kysely sisälsi monivalinta- ja avokysymyksiä. Kyselyyn vastasivat Länsituulen koulun 3.–9. luokan oppilaat luokanopettajan ja luokanvalvojan kanssa. Kyselyyn osallistuminen oli vapaaehtoista. Länsituulen koulun oppilaiden vastauksia saatiin yhteensä 374. Vastausprosentti oli siis noin 75 %. Kyselyn 25 prosentin vaje kyselyssä tulee mm. oppilaiden poissaoloista.

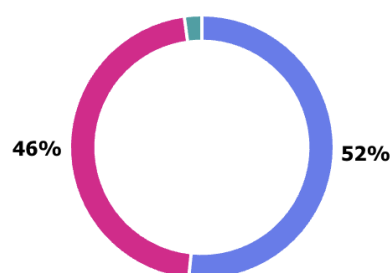
Kyselyn vastaukset käydään loppukeväästä 2026 läpi oppilaskunnan hallituksen oppilaiden kanssa ja oppilashuoltoryhmän kanssa. Tarvittavista muutoksista Länsituulen koulun toimintakulttuuriin keskustellaan oppilaskunnan ja koulun henkilökunnan kesken.

4.1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysely 3.–9. luokille

Ennen kyselyn ja sen vastausten esittelyä, muutamia huomioita kyselystä. Alun perin kohdista 4 “Yhdenvertaisuus. Oletko nähnyt syrjintää/häirintää seuraavissa asioissa? Voit valita useamman kohdan.” ja 6 “Yhdenvertaisuus. Oletko kokenut itse syrjintää/häirintää seuraavissa asioissa? Voit valita useamman kohdan.” puuttui vastausvaihtoehto “En ole.” Kyselyyn oli kerennyt siihen mennessä vastata noin 200 oppilasta. Usea opettaja oli kuitenkin ohjeistanut kirjoittamaan “en ole” kohtaan “muu” ja oppilaat olivat toimineet ohjeen mukaisesti. Edelliset faktat voivat kuitenkin osittain vääristää kyselyn tulosta. Myös se, että viidensien luokkien vastaukset puuttuivat kokonaan, voi vaikuttaa tulokseen.

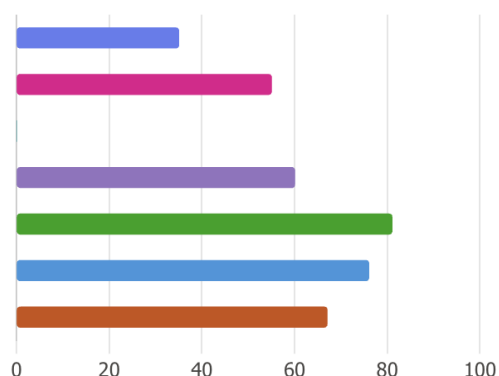
1. Perustietoja vastaajasta: sukupuoli

Tyttö	193
Poika	173
Muu	8

2. Perustietoja vastaajasta: luokka-aste

3	35
4	55
5	0
6	60
7	81
8	76
9	67

3. Yhdenvertaisuus. Valitse väittämistä parhaiten omaa kokemustasi kuvaava vaihtoehto.

1) Luokan työrauha on yleensä sellainen, että kaikilla on yhdenvertainen mahdollisuus oppia.

Ei koskaan 1,1 %

Harvoin 3,7 %

Joskus 23 %

Usein 54,5 %

Aina 17,6 %

2) Uskallan kertoa mielipiteeni luokassa.

Ei koskaan 2,7 %

Harvoin 11,8 %

Joskus 26,2 %

Usein 36,9 %

Aina 22,5 %

3) Pystyn kertoa koulussa luotettavalle aikuiselle asioistani.

Ei koskaan 5,1 %

Harvoin 9,9 %

Joskus 25,1 %

Usein 34,5 %

Aina 25,4 %

4) Tunnen kuuluvani osaksi luokkaani.

Ei koskaan 1,1 %

Harvoin 5,1 %

Joskus 13,9 %

Usein 33,2 %

Aina 46,8 %

5) Tunnen oloni turvalliseksi luokassa.

Ei koskaan 1,1 %

Harvoin 1,1 %

Joskus 10,4 %

Usein 35,8 %

Aina 51,6 %

6) Tunnen oloni turvalliseksi välitunnilla.

Ei koskaan 0,8 %

Harvoin 0,3 %

Joskus 5,3 %

Usein 32,4 %

Aina 61,2 %

7) Tunnen oloni turvalliseksi koulumatkalla.

Ei koskaan 1,1 %

Harvoin 0,5 %

Joskus 5,6 %

Usein 28,9 %

Aina 63,9 %

8) Minut otetaan mukaan porukkaan.

Ei koskaan 0 %

Harvoin 3,2 %

Joskus 8,8 %

Usein 38,8 %

Aina 49,2 %

9) Voin olla koulussa oma itseni.

Ei koskaan 0,3 %

Harvoin 3,2 %

Joskus 12,6 %

Usein 34,5 %

Aina 49,5 %

10) Saan riittävästi tukea oppimiseeni kotona.

Ei koskaan 2,1 %

Harvoin 1,6 %

Joskus 6,7 %

Usein 27,3 %

Aina 62,3 %

11) Saan riittävästi tukea oppimiseeni koulussa.

Ei koskaan 1,9 %

Harvoin 2,9 %

Joskus 9,4 %

Usein 38 %

Aina 47,9 %

12) Vahvuuteni ja osaamiseni huomataan koulussa.

Ei koskaan 2,1 %

Harvoin 3,7 %

Joskus 22,2 %

Usein 44,1 %

Aina 27,8 %

13) Koulun aikuiset kohtelevat minua reilusti.

Ei koskaan 2,1 %

Harvoin 3,5 %

Joskus 15,5 %

Usein 40,9 %

Aina 38 %

14) Luokassani on positiivinen ilmapiiri ja hyvä olla.

Ei koskaan 2,9 %

Harvoin 3,2 %

Joskus 21,4 %

Usein 48,9 %

Aina 23,5 %

15) Erimielisyydet käsitellään reilusti (joko aikuisen tai kavereiden kesken).

Ei koskaan 2,7 %

Harvoin 4,8 %

Joskus 13,1 %

Usein 47,6 %

Aina 31,8 %

16) Olen huomannut, että oppilaiden erilaisuus aiheuttaa kiusaamista (esim. syrjimistä, nimittelyä).

Ei koskaan 23,5 %

Harvoin 31,3 %

Joskus 25,7 %

Usein 13,1 %

Aina 6,4 %

17) Koen, että saan ikävää huomiota osaamiseni ja taitojeni vuoksi.

Ei koskaan 48,9 %

Harvoin 28,6 %

Joskus 14,2 %

Usein 5,9 %

Aina 2,4 %

18) Koen, että saan positiivista huomiota osaamiseni ja taitojeni ansiosta.

Ei koskaan 3,5 %

Harvoin 4,8 %

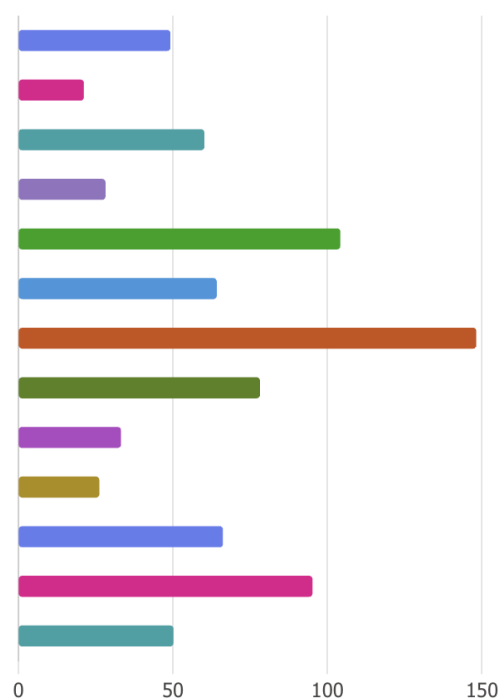
Joskus 31,8 %

Usein 42 %

Aina 17,9 %

4. Yhdenvertaisuus. Oletko nähnyt syrjintää/häirintää seuraavissa asioissa? Voit valita useamman kohdan.

Sukupuoli	49
Etnisyys	21
Uskonto	60
Arvomaailma	28
Mielipiteet	104
Terveys/vamma/sairaus	64
Ulkonäkö	148
Seksuaalinen suuntautuminen	78
Sukupuoli-identiteetti	33
Perhetilanne	26
Osaaminen/taidot	66
En ole	95
Muu	50

Lukuun ottamatta muutamia vastauksia tarkennettiin muuna syynä "En ole", "En tiedä" tai jätettiin vastaus tyhjäksi.

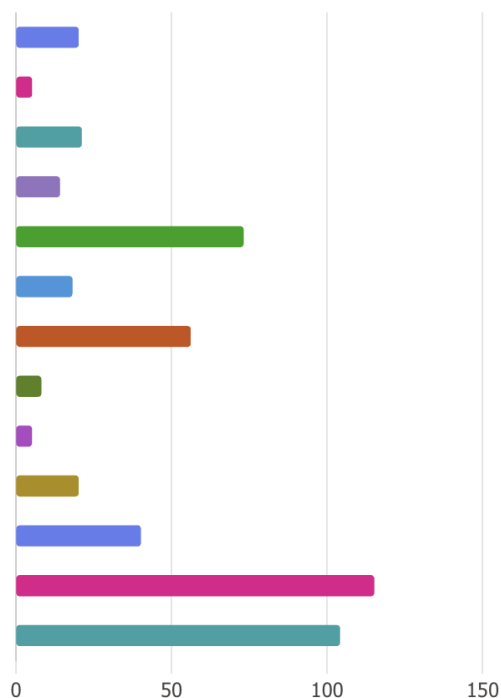
5. Jos valitsit kohdassa 4 "muu", mitä syrjintää/häirintää olet nähnyt?

Muun syynä oli valinnut 50 oppilasta, mutta 77 oli vastannut kysymykseen. Osa siis vastasi kohtaan viisi, vaikka sitä ei olisi tarvinnut tehdä. Lukuun ottamatta muutamia vastauksia tarkennettiin muuna syynä "En ole", "En tiedä" tai jätettiin vastaus tyhjäksi. Esille nousseita erilaisia syrjintä-/häirintätilanteita, jotka eivät mene kohdassa 4 esitettyjen vaihtoehtojen alle, ovat erilaiset välituntitilanteet. Esimerkiksi toisen ulkovaatteiden ottamista ja ristiriitatilanteet leikeissä.

6. Yhdenvertaisuus. Oletko kokenut itse syrjintää/häirintää seuraavissa asioissa?

Voit valita useamman kohdan.

Sukupuoli	20
Etnisyys	5
Uskonto	21
Arvomaailma ja ajattelutapa	14
Mielipiteet	73
Terveys/vamma/sairaus	18
Ulkonäkö	56
Seksuaalinen suuntautuminen	8
Sukupuoli-identiteetti	5
Perhetilanne	20
Osaaminen/taidot	40
En ole	115
Muu	104

Lukuun ottamatta muutamia vastauksia tarkennettiin muuna syynä "En ole", "En tiedä" tai jätettiin vastaus tyhjäksi.

7. Jos valitsit kohdassa 6 "muu", mitä syrjintää/häirintää olet kokenut?

Muun syynä oli valinnut 104 oppilasta, mutta 77 oli vastannut kysymykseen. Isompi osa siis vastasi kohtaan kuusi kuin täydensi asiaa erikseen kohdassa seitsemän. Lukuun ottamatta paria vastausta tarkennettiin muuna syynä "En ole", "En tiedä" tai jätettiin vastaus tyhjäksi.

8. Tasa-arvo. Valitse väittämistä parhaiten omaa kokemustasi kuvaava vaihtoehto.

1) Tulen mielelläni kouluun.

Ei koskaan 8,6 %

Harvoin 11,8 %

Joskus 27,8 %

Usein 40,4 %

Aina 11,5 %

2) Koulussamme hyväksytään erilaisuus (esim. ulkonäkö, seksuaalisuus, vamma).

Ei koskaan 3,7 %

Harvoin 5,6 %

Joskus 18,4 %

Usein 41,4 %

Aina 30,7 %

3) Kaikkia oppilaita kohdellaan tasapuolisesti.

Ei koskaan 2,7 %

Harvoin 6,7 %

Joskus 16 %

Usein 48,7 %

Aina 25,9 %

4) Sukupuoliin kohdistuu erilaisia odotuksia koulussamme.

Ei koskaan 21,7 %

Harvoin 29,7 %

Joskus 25,4 %

Usein 16 %

Aina 7,2 %

5) Kaikkia oppilaita kohdellaan samalla lailla sukupuolesta riippumatta .

Ei koskaan 2,1 %

Harvoin 4,5 %

Joskus 17,1 %

Usein 45,2 %

Aina 31 %

6) Oppilaita luokitellaan koulussamme sukupuolen mukaan (esim. tytöt ovat tunnollisia, pojat tykkäävät liikunnasta).

Ei koskaan 21,1 %

Harvoin 24,6 %

Joskus 25,9 %

Usein 20,1 %

Aina 8,3 %

7) Koulumme on tasa-arvoinen.

Ei koskaan 2,9 %

Harvoin 2,7 %

Joskus 19,8 %

Usein 41,7 %

Aina 32,9 %

8) Kaikilla on samat säännöt.

Ei koskaan 2,7 %

Harvoin 5,1 %

Joskus 11,8 %

Usein 25,4 %

Aina 55,1 %

9. Jos koet, että säännöt eivät ole kaikille samat, perustele vastauksesi tähän esimerkein (kohta 8, väite 8).

Useammissa vastauksissa tulee esille, millaisia eroja sukupuolten välisessä kohtelussa on. Näissä vastauksissa kerrotaan, että opettajat kohtelevat sukupuolia eri tavoin, vaikka se ei olisi oppilaiden mielestä tarpeellista. Seuraava vastaus kiteyttää hyvin oppilaiden näkemyksiä:

“Välillä tyttöjen annetaan helpommin käydä tunnilla vessassa kuin poikien, koska saatetaan ajatella, että pojat menee tekemään typeryyksiä, mutta tytöt ei. Jos oppilas joka tunti käy niin silloin on järkevä estää se lupa vessaan, mutta jos kyseessä on poika joka ei yleensä käy niin silloin sen luvan mielestäni pitäisi olla yhtä helposti saatavilla kuin samoin tekevällä työllä. Tietyllä tapaa myös poikien sellaiseen reuhaamiseen tai oppitunnin häiritsemiseen on totuttu, vaikka sääntöjen pitäisi olla kaikille samat. Saattaa tuo kyllä liittyä vaan siihen ettei jotkut vaan osaa noudattaa ohjeita eikä käyttäytyä.”

Edellisen vastauksen lopun mukaisesti muutkin oppilaat pohtivat itse sääntöjen merkitystä. Yksi oppilas kirjoittaa:

“No onhan nyt kaikilla samat säännös, mutta se että noudattaako niitä kaikki on sitten eri kysymys.”

10. Ymmärsin kyselyn väitteet ja osasin vastata niihin.

Ei koskaan 1,9 %

Harvoin 1,9 %

Joskus 9,9 %

Usein 41,4 %

Aina 44,9 %

11. Omia kommentteja koulumme yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

Kysymys oli vapaaehtoinen ja siihen vastasi 74 oppilasta. Osa oli tyhjiä vastauksia ja lyhyitä kommentteja, kuten "Joo", "ei", "ok", "emt". Vastauksista nousee esille, että päällisin puolin koulumme koetaan tasa-arvoiseksi. Koulua kommentoidaan esimerkiksi seuraavin sanoin:

"Mielestäni meidän koulussa on erityisen hyvä ilmapiiri!"

Vastauksista tulee kuitenkin esiin, että vitsailun varjolla sanotaan toisinaan ikäviä kommentteja, mikä tiivistetään hyvin seuraavan oppilaan vastauksessa:

"Olen monesti kuullut toisten ihmisten haukkumista, vähättelyä, syrjimistä ihan

kaikista asioista, mitä maan päältä voi löytyä. Myös tunneilla jotkut heittää

"läppää" ja laukoo ohimennen asioita, jotka alentaa toista ihmistä, vaikka eivät

he sitä itse näe. Monesti ne asiat ei edes suoraan kohdistu

keneenkään luokassa, vaan esim. Liitty johonkin aiheeseen tai ihmiseen,

jota tunnilla käsitellään. Yleisesti esim. Ihonväri, vammaisuus,

seksuaalinen suuntautuminen yms."

4.2. Oppilaskunnan hallituksen ohjaajien ja oppilaskunnan oppilaiden loppukommentit kyselystä.

Suurin osa oppilaista näytti ottaneen kyselyn tosissaan. Kuitenkin osa vastauksista oli ohi aiheen, ja vastaukset eivät aina liittyneet suoraan kysymykseen. Kun kysely teetetään seuraavan kerran, tulisi FORMS-kyselyä muokata niin, että kohdat 5 ja 7 poistetaan.

Tämä siitä syystä, että kohtien 4 ja 6 muu-osioon tulee lisätä oma vastaus. Näin oppilaat, jotka eivät ole valinneet kohtaa “muu”, eivät vastaa epähuomiossa muuhun syyhyn turhaan.

Oppilaskunnan oppilaat nostivat esille, että vastauksissa on todella paljon positiivista. Oppilaita huolestutti kuitenkin kohta 6, jossa kysyttiin oppilaiden näkemästä syrjinnästä/häirinnästä. Heistä syrjintää/häirintää mielipiteiden ja ulkonäön vuoksi nähneiden vastaajien määrä oli korkea. Oppilaat pohtivat myös, kuinka harmillista on, että vain puolet vastaajista kokivat voivansa olla aina oma itsensä (kohta 3.9).

5. YVTA-suunnitelman päivittäminen

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on elävä asiakirja. Tämä tarkoittaa Länsituulen koulussa, että suunnitelmaa tarkastellaan lukuvuosittain. Tarkastelua tehdään koulun hyvinvointi- ja kiusaamiskyselyn, sekä kouluterveys-, että kokemuksellisen hyvinvointitiedon keruu -kyselyjen avulla. Suunnitelman päivittämisestä vastaavat rehtorit ja henkilökunta yhteistyössä huoltajien kanssa. Oppilaskunnan hallituksen vastuuopettajat ja oppilaskunta ovat lukuvuonna 2025–2026 päivittäneet yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman vuosille 2025–2028, tehneet oppilaille suunnatun PowerPoint-esityksen YVTA-suunnitelmasta (ks. liite 1) sekä tehneet, teettäneet ja purkaneet oppilaille tehdyn YVTA-kyselyn (ks. liite 2). Kyselyn purku näkyy kohdassa 4.1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysely 3.–9. luokille. Seuraavien lukuvuosien aikana vanhempaintoimikunta teettää huoltajille suunnatun YVTA-kyselyn ja rehtori määrää jonkin tahon tekemään henkilökunnalle vastaavan kyselyn.

Liite 1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma. PowerPoint oppilaille. Näyttökuvat
PowerPoint esityksestä. 30.4.2026.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Länsituulen koulu 2026
PowerPoint oppilaille

Sanastoa aiheeseen liittyen

- **Yhdenvertaisuus**
 - o Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Ei ole väliä, minkä ikäinen, onko tyttö tai poika tai muu, onko esim. hetero, homo tai bi, mistä joku tai jonkun perhe on kotoisin, mitä kieltä puhuu ja mihin uskoo tai on uskomatta. Myöskään ulkonäöllä, vammalla tai muulla ihmiseen liittyvällä asialla ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan eli syrjiä toista. (Lähde Yhdenvertaisuus.fi)
 - o Yhdenvertaisuudesta säädetään perustuslaissa, josta löytyy syrjinnän kielto, ja lisäksi esimerkiksi yhdenvertaisuuslaissa ja rikoslaissa (Lähde Yhdenvertaisuus.fi)
- **Tasa-arvo**
 - o Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Tasa-arvolla tarkoitetaan usein sukupuolten välistä tasa-arvoa esim. Työelämässä ja koulupolulla, mutta se on lainsäädännössä laajennettu kattamaan myös sukupuolen moninaisuutta. (Lähde nuorisola.fi)
- **Arvo**
 - o Jokin asia, jota pidetään elämässä tavoittelemisen arvoisena. Näitä voivat olla esimerkiksi onnellisuus tai hyvinvointi.
- **Sukupuoli-identiteetti**
 - o Henkilön kokemus omasta sukupuolesta.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo kouluissa

- Koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö lähtökohtana on, että jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella oppilaalla on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisönä jäsenenä.
- Koulujen tasa-arvotyön tavoitteena on edistää tasa-arvoa ja puuttua sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella tapahtuvaan syrjintään. Yhdenvertaisuustyön tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta ja puuttua muilla perusteilla tapahtuvaan syrjintään. Näitä ovat esimerkiksi syrjintä perustuen ikään, alkuperään, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, vammaisuuteen, seksuaaliseen suuntautumiseen ja muihin henkilöön liittyviin syihin. Tasa-arvon edistäminen ja yhdenvertaisuuden turvaaminen ovat kouluille laissa määriteltäviä opetuksen tavoitteita.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Länsituulen koulussa

- Länsituulen koulussa on käytänteitä, jotka tukevat ja edistävät Länsituulen koulun sitoutumista yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon.
- Länsituulen koulussa edistetään yhdenvertaisuutta sekä tasa-arvoa arjessa erilaisin tavoin:
 - Hyvinvointikoulu
 - Tunne- ja turvataitoskasvatus
 - Oppilashuolto (esim. Kuraattori, psykologi, kouluterveydenhoitaja)
 - Oppilaskunta (oppilaskunnan hallituksen toiminta – kaikki koulumme oppilaat ovat osa oppilaskuntaa)
 - Tukioppilaat
 - Liikuntatutorit
 - Alakoulun välkkärit
 - Yläkoulun välituntitoimintatiimi
 - Kestävän kehityksen tiimi
 - Vanhempaintoimikunta
 - Kerhotoiminta
 - Oppimiskeskustelut
 - Kaikki koulun oppilaat ja aikuiset

Wilma- viesti YVTA- kyselystä

- Ohjeet kyselyyn vastaamiseen
- Koulussamme päivitetään yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa.
- Koulumme 3.–9. luokan oppilaat vastaavat kyselyyn koskien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista koulussamme.
- Kysely on Forms-muodossa. Oppilaat saavat linkin, jonka kautta kysymyksiin pääsee vastaamaan.
- Kyselyyn vastaamiseen tarvitsee läppärin tai älylaitteen.
- Tähdellä merkittyihin kohtiin on pakko vastata.

Liite 2. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysely 3.–9. luokan oppilaille. Forms-kysely. Näyttökuvat. 30.4.2026. Esimerkkitekijänä Ilona Aikio. Vastaukset eivät olleet osana kyselyn purkua.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysely 3.–9. luokille

Taustatiedot kerätään tutkimistulosten tarkistelua varten. Vastaukset käsitellään anonyymisti ja luottamuksellisesti. Tähdellä merkittyihin kohtiin on pakko vastata.

Hei, Ilona. Kun lähetät tämän lomakkeen, omistaja näkee nimesi ja sähköpostiosoitteesi.

* Pakollinen

1. Perustietoja vastaajasta: sukupuoli *

☐ Tyttö

☐ Poika

☐ Muu

2. Perustietoja vastaajasta: luokka-aste *

☐ 3

☐ 4

☐ 5

☐ 6

☐ 7

☐ 8

☐ 9

3. Yhdenvertaisuus. Valitse väittämistä parhaiten omaa kokemustasi kuvaava vaihtoehto. *

	Ei koskaan	Harvoin	Joskus	Usein	Aina
1) Luokan työrauha on yleensä sellainen, että kaikilla on yhdenvertainen mahdollisuus oppia	☐	☐	☐	☐	☐
2) Uskallan kertoa mielipiteeni luokassa	☐	☐	☐	☐	☐
3) Pystyn kertoa koulussa luotettavalle aikuiselle asioistani	☐	☐	☐	☐	☐
4) Tunnen kuuluvani osaksi luokkaani	☐	☐	☐	☐	☐
5) Tunnen oloni turvalliseksi luokassa	☐	☐	☐	☐	☐
6) Tunnen oloni turvalliseksi välitunnilla	☐	☐	☐	☐	☐
7) Tunnen oloni turvalliseksi koulumatkalla	☐	☐	☐	☐	☐
8) Minut otetaan mukaan porukkaan	☐	☐	☐	☐	☐
9) Voin olla koulussa oma itseni	☐	☐	☐	☐	☐
10) Saan riittävästi tukea oppimiseeni kotona	☐	☐	☐	☐	☐
11) Saan riittävästi tukea oppimiseeni koulussa	☐	☐	☐	☐	☐
12) Vahvuuteni ja osaamiseni huomataan koulussa	☐	☐	☐	☐	☐
13) Koulun aikuiset kohtelevat minua reilusti	☐	☐	☐	☐	☐
14) Luokassani on positiivinen ilmapiiri ja hyvä olla	☐	☐	☐	☐	☐
15) Erimielisyydet käsitellään reilusti (joko aikuisen kanssa tai kavereiden kesken)	☐	☐	☐	☐	☐
16) Olen huomannut, että oppilaiden erilaisuus aiheuttaa kiusaamista (esim. syrjimistä, nimittelyä)	☐	☐	☐	☐	☐
17) Koen, että saan ikävää huomiota osaamiseni ja taitojeni vuoksi	☐	☐	☐	☐	☐
18) Koen, että saan positiivista huomiota osaamiseni ja taitojeni ansiosta	☐	☐	☐	☐	☐

4. Yhdenvertaisuus. Oletko nähnyt syrjintää/häirintää seuraavissa asioissa? Voit valita useamman kohdan. *

- ☐ Sukupuoli
- ☐ Etnisyys
- ☐ Uskonto
- ☐ Arvomaailma
- ☐ Mieliäpiteet
- ☐ Terveys/vamma/sairaus
- ☐ Ulkonäkö
- ☐ Seksuaalinen suuntautuminen
- ☐ Sukupuoli-identiteetti
- ☐ Perhetilanne
- ☐ Osaaminen/taidot
- ☐ En ole
- ☐ Muu

5. Jos valitsit kohdassa 4 "muu", mitä syrjintää/häirintää olet nähnyt?

Kirjoita vastaus

6. Yhdenvertaisuus. Oletko kokenut itse syrjintää/häirintää seuraavissa asioissa? Voit valita useamman kohdan. *

- ☐ Sukupuoli
- ☐ Etnisyys
- ☐ Uskonto
- ☐ Arvomaailma ja ajattelutapa
- ☐ Mieliäpiteet
- ☐ Terveys/vamma/sairaus
- ☐ Ulkonäkö
- ☐ Seksuaalinen suuntautuminen
- ☐ Sukupuoli-identiteetti
- ☐ Perhetilanne
- ☐ Osaaminen/taidot
- ☐ En ole
- ☐ Muu

7. Jos valitsit kohdassa 6 "muu", mitä syrjintää/häirintää olet kokenut?

Kirjoita vastaus

8. Tasa-arvo. Valitse väittämistä parhaiten omaa kokemustasi kuvaava vaihtoehto. *

	Ei koskaan	Harvoin	Joskus	Usein	Aina
1) Tulen mielelläni kouluun	☐	☐	☐	☐	☐
2) Koulussamme hyväksytään erilaisuus (esim. ulkonäkö, seksuaalisuus, vamma)	☐	☐	☐	☐	☐
3) Kaikkia oppilaita kohdellaan tasapuolisesti	☐	☐	☐	☐	☐
4) Sukupuoliin kohdistuu erilaisia odotuksia koulussamme	☐	☐	☐	☐	☐
5) Kaikkia oppilaita kohdellaan samalla lailla sukupuolesta riippumatta	☐	☐	☐	☐	☐
6) Oppilaita luokitellaan koulussamme sukupuolen mukaan (esim. tytöt ovat tunteellisia, pojat tykkäävät liikunnasta)	☐	☐	☐	☐	☐
7) Koulumme on tasa-arvoinen	☐	☐	☐	☐	☐
8) Kaikilla oppilailla on samat säännöt	☐	☐	☐	☐	☐

9. Jos koet, että säännöt eivät ole kaikille samat, perustele vastauksesi tähän esimerkein (kohta 8, väite 8).

Kirjoita vastaus

10. Ymmärsin kyselyn väitteet ja osasin vastata niihin. *

	Ei koskaan	Harvoin	Joskus	Usein	Aina
Ymmärsin kyselyn väitteet ja osasin vastata niihin.	☐	☐	☐	☐	☐

11. Omia kommentteja koulumme yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

Kirjoita vastaus

Lähetä

 Microsoft 365

Tämä on lomakkeen omistajan luomaa sisältöä. Lähettämäsi tiedot lähetetään lomakkeen omistajalle. Microsoft ei ole vastuussa asiakkaidensa suojaus- tai tietosuojakäytännöistä, mukaan lukien tämän lomakkeen omistajan käytännöistä. Älä koskaan luovuta salasanaa kenellekään.

[Microsoftin tietosuojakäytännöt](#) | Luo helposti kyselyjä, tietovisoja ja tutkimuksia [Luo oma lomake](#)

[Tietosuoja ja evästeet](#) | [Käyttöehdot](#)